

מבט יהודי

עלון תקופתי לעידוד חשיבה יהודית

גילוי מס' 39 טבת התשע"א / ת.ד. 4215 מודיעין עילית 08-9743208

בס"ד

נקודות למחשבה למבקרים בכותל מדברי הגה"צ רבי נסים יגן זצ"ל

הכּוּן לקראת אלקיך

הכותל המערבי אינו סתם מקום, שכאשר רוצים להגיע אליו, באים, נכנסים ויוצאים. הכותל המערבי הוא המקום המקודש ביותר שישנו כיום. מיום שנחרב בית המקדש, לא זזה שכינה מהכותל המערבי. אי אפשר להתנהג בו מנהג של חול. צריך להתכונן לפני שבאים לשריד בית מקדשינו, להתקדש במחשבות טהורות, לעשות תשובה. כשאני מגיע לכותל המערבי, אני ממש מתבייש. קשה לי להתקרב בקומה זקופה, אני מרכיב ראש ונכנס לרחבה.

זכורני, לאחר מלחמת תשכ"ז, שכשבשו את הכותל המערבי מיד הלגיון הירדני, כולם נהרו אליו. כחצי מליון יהודים הגיעו ביום אחד, כדי לחונן את אבני הכותל המערבי, לאחר שלא זכו לכך שנים רבות, בזמן הכיבוש הירדני. היו כאלה שזו היתה להם הפעם הראשונה שבקרו בכותל המערבי, ההתרגשות היתה גדולה, והנהירה היתה בעיצומה.

באותה תקופה, כחצי שנה לאחר מלחמת ששת הימים, נכנסתי לתקן את השעון שלי אצל שען אחד, שאצלו הייתי רגיל לתקן שעונים. שאלתי אותו: "כבר היית בכותל?" והוא ענה: "לא". התפלאתי מאד. ושאלתי אותו: "מדוע?"

השיב לי השען בשאלה: "למה ללכת לכותל?". לא הבנתי בדיוק למה הוא מתכוון, אבל אמרתי לו מה שידוע לי, שהשכינה לא זזה מהכותל. שמע זאת השען ואמר לי: "נו, הרי זאת בדיוק הסיבה שלא ללכת, כיון שהשכינה שם, אני פשוט מפחד, אני מתבייש, אני עדין עסוק בהכנות, כבר כמה חודשים שאני עסוק בהכנות הללו ועוד לא סיימתי, אני לא בטוח שאני מסוגל להגיע לשם".

הסיפור הזה העניק לי קנה מידה של הבנה, מה הוא הכותל המערבי. כולם אומרים שהוא שריד בית המקדש, כולם אומרים שהשכינה לא זזה משם, אבל אף אחד לא שם לב לעומק הדברים. צריך להתכונן לפני שמגיעים לשם. איך אפשר לצפות בסרט המכיל פריצות ודברי ניאוף, ואחר כך ללכת לכותל?! כיצד יתכן שעניינים הרואות לכלוך, יבואו לראות את אבני הכותל?!

למדתי ממנו מוסר, מהשען ההוא, ומאז אני נזהר מאד שלא ללכת סתם כך לכותל. אני מקפיד לעשות הכנות בטרם בואי למקום הקדוש, אני מתכנן היטב מה לדבר שם. אינני בא לכותל המערבי באקראי, אם אומרים לי, "יש לך טרמפ לכותל", אני מסרב. אינני יכול לקפוץ לשם בלי מחשבה בלי הכנה.

מתי הולכים לכותל המערבי

פגשתי חבורת נערים צועדת לכיוון העיר העתיקה בירושלים. שאלתי אותם לאן פניהם מועדות? "לכותל המערבי", השיבו, זה נשמע דווקא טוב, אבל בכל זאת החלטתי לשאול מדוע? "מה קרה שאתם הולכים לכותל, אולי התעוררה בעיה כלשהי ואתם הולכים להתפלל על חברכם?" החבורה החלה לחייך. "אין לנו מה לעשות,

בגליון:

נקודות למחשבה למבקרים בכותל

מדברי הגה"צ רבי נסים יגן זצ"ל
הכּוּן לקראת אלקיך: מתי הולכים לכותל המערבי: על מה באמת צריך לבקש:.....עמ' 1

הבטחון הוא ההשתדלות הכי טובה

ה' צלך- ההנהגה עם האדם כפי בטחונו: מדוע הבוטח זוכה להשגחה מיוחדת: הדרך לשמור על קשר עם הקב"ה: הבוטח מעורר את רחמי האב:.....עמ' 1

פניני מוסר ונקודות למחשבה

אמירת ברכת אשר יצר בהתלהבות כהלל: רעת מניעת הכרת ערך עצמו: הדרך להינצל מחבלי משיח:.....עמ' 1

מבט קצר

קוראים יקרים, שלום וברכה, בגליון זה צרפנו בס"ד "נקודות למחשבה למבקרים בכותל", ואף שאולי יהיו קוראים שיטענו שציבור בני התורה מקפיד באמת על ההנהגה הראויה במקום זה, הרי שלצערנו ישנם עדיין כאלה שמתוך הרגל מילדות, או מחמת האוירה שמשרים חלק מהתיירים שמבקרים במקום, הם שוכחים שהכותל המערבי ראוי לכבוד לכל הפחות כמו כל בית כנסת... ואם בבית כנסת לא משאירים את צלצול הפלאפון פתוח, בודאי אין ראוי לעשות כן בכותל, ולצערנו אף ישנם יחידים שעונים לשיחות טלפון במקום קדוש זה, כאשר הדבר מפריע למתפללים במקום, וכן על זה הדרך. מתפקידנו להראות דוגמה איך יש לנהוג במקום קדוש זה.

ה' יזכנו לגאולה השלמה במהרה, ולבנין בית המקדש, ושהחודש שבו התחיל חורבן ירושלים יהפך לנו לששון ולשמחה, אמן.

מסכתה ומידות ד.ע.

משעמם לנו", אמרו מעט בבושה. לא יכולתי לעצור בעד עצמי וקראתי בחרון אף: "מה זה, הכותל המערבי הוא מזויאון?!" אחר כך הסברתי את כוונתי וחשוב שנשים לב לדברים הללו: נתאר לעצמינו שראש ממשלה של אחת המדינות מטייל בחצר הבית הלבן בווישינגטון, מסתובב שם ללא הזמנה. הנשיא מביט בחלון ולפתע הוא רואה את ראש הממשלה מטייל שם.

הוא ניגש אליו ואומר לו: "סלח לי, אתה לא ראש ממשלה...?" "כן", משיב האורח הבלתי קרוא, "זה אני". "ומה אתה עושה פה?"

על מה באמת צריך לבקש

על מה אנו מבקשים בעת שהותינו במחיצתו של הקב"ה? על בריאות, על פרנסה, על כיסוי האוברדראפט... אמנם כן, גם על הדברים הללו צריך לבקש, אולם זהו איננו העיקר.

תארו לכם שבזמן מלחמת עולמית פונה ראש ממשלת ישראל לנשיא ארצות הברית, ומבקש ממנו: "כבוד הנשיא, תשלח לי בבקשה כמה שקים של נייר טואלט". איך יתייחס הנשיא לבקשה המטופשת הזאת? הרי הוא יאמר לו: "טיפש שכמותך, בניירות אתה עוסק עכשיו? הלא אני שולח לך מטוסים, וציוד צבאי שעולה מליארדי דולרים. ואנחנו? לא שונים בהרבה מהטיפש הזה. באים לכותל למקום קודש הקודשים, ומתפללים לנשיא העולם, לבורא עולם, ששכינתו נמצאת שם, או שאנו בקברי צדיקים, קדושי עליון, ומה אנחנו מבקשים?! שטויות, שטויות והבלים.

בראש ובראשונה עלינו להתפלל להש"ת שיתן בידינו נשק, לנצח במלחמה הנוראה: "ריבונו של עולם, שמור עלי שלא אתקלקל. יש לי קרובים שהם לא כל כך חזקים בדת ובאמונה. יש לי שכנים לא טובים. אני בעצמי לא מספיק חזק שאצמד לבדי בכל הנסיגות הללו. עזור לי בבקשה. אני רוצה להתחזק ביראת שמים". ומי שמתפלל ומבקש בכל לבו להתקרב לה' – בוודאי יזכה לישועה.

הבטחון הוא ההשתדלות הכי טובה

וכאשר שם בטחונו בו, אז על השי"ת להציל אותו. עוד מבואר שם ע"פ מאמר חז"ל (מנחות כ"ט) בטחו בה' עדי עד, כי ב'ה' צור עולמים, בעוה"ז ובעוה"ב, שלפעמים אין אדם ראוי לדבר טוב מצד מזלו הרע בעוה"ז, ועל ידי שבוטח בה' שיכול להשפיע עליו מעולם העליון שהוא כולו טוב, הרי מגיע דבר זה עד העולם העליון וממשיך עליו הנהגה מעל טבעו. (ועיין בספר פרי הארץ על פרשת מקץ).

מדוע הבוטח זוכה להשגחה מיוחדת

ומדוע באמת אם אדם תולה בטחונו בה' יתברך אז הוא זוכה להשגחה מיוחדת? ראיתי בזה כמה ביאורים בספרי רבותינו האחרונים, ומשום שאינני מדייק בדבריהם כראוי, אכתוב את הדברים ללא מקור, רק אציין לעיין במקורות שהובאו בביאור הפסוק ה' שמרך ה' צלך.

אם יהודי מקושר אל ה' יתברך, אזי ה' נוהג איתו בהנהגה מיוחדת, כדרך של מקושרים. ואיך מתקשרים עם הקב"ה? על ידי שחושבים עליו, מחשבות של אמונה ובטחון, ומחשבות של אהבה ויראה, וכן עצם העיסוק בתורת ה', שכן המחשבות הללו מזכירות ליהודי שהוא נמצא כל הזמן עם ה', ועל ידי זה הוא חש את הקירבה אליו וזוכה להיות מקושר אליו, ושייך ששעה אחת יהיה היהודי מקושר אל ה' ובשעה אחרת לא, הכל לפי המחשבות שעוברות במוחו, ובשעה שיהודי עוסק במחשבות של בטחון וכדומה אזי הוא מתקשר עם ה' וזוכה להשגחה פרטית ולרחמים מיוחדים, כי ההנהגה עימו היא הנהגה של מקושרים, וזה ממש ה' שמרך ה' צלך, שצורת השמירה על האדם היא בהתאם להנהגתו האישית, והנהגת ה' עימו היא כמו צל של הנהגתו האישית, אם נוהג כמקושר זוכה להשגחה של מקושרים...

ה' צלך – ההנהגה עם האדם כפי בטחונו

ברצוני להתעכב בעוה"ז על עניין הבטחון בה', ונראה שבעצם עבודת הבטחון היא ההשתדלות הכי טובה, וכשיהודי בוטח בקב"ה אזי הוא מעורר את רחמי ה' יתברך ויש יותר סיכוי שיזכה לישועה שלה הוא נצרך.

המדרש אומר (שוח"ט תהלים כ"ה): אלקי בך בטחתי אל אבושה, מעשה באכסנאי שבא לעיר המלך ולן בחוץ, מצאוהו שומרי המלך והתחילו להכות אותו, אמר להם אל תכוני שמבני בית המלך אני, המתינו עד אור הבוקר והוליקוהו לפני המלך, א"ל המלך מכיר אתה אותי, א"ל לאו, והיאך אתה בן ביתי, א"ל איני מבני ביתך אלא בטחתי בחסדך, א"ל המלך הואיל ובי בטח הניחו לו, כך אמר דוד א' בך בטחתי אל אבושה, ובשביל כך אל ילעצו אויבי לי. מדברי חז"ל אלו אנו למדים שהבטחון בה' הוא מהווה זכות לבוטח, שיוכל בזכות זה להיושע שלא על פי דרך הטבע, ולפנים משורת הדין. וכפי משמעות הכתוב (תהלים כ"ב) בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו וגו' בך בטחו ולא בושו.

ודבר זה רמוז בכתוב (תהליך קכ"א) "ה' שמרך ה' מלך על יד ימינך", שאמרו בזה: מה הצל הזה כשאתה מראה לא אצבע אף הוא מראה לך אצבע וכשאתה מראה לו יד אף הוא מראה לך כל היד, כך הקב"ה נוהג עם האדם לפי כמה שבוטח בו וכו' (מדרגת האדם דרכי הבטחון פ"ו, עלי שור ח"ב שער ד' בטחון פ"ב, נתיבות שלום יסודי התורה מאמר ב' בשם הבעש"ט זצ"ל).

וכשאדם זוכה לבטוח בה' הוא מקבל גם מה שאינו ראוי לו, וכפי שכתב המהר"ל (נתיבות עולם נתיב הבטחון): כמה גדול מדת הבטחון, שבוטחים בו יתברך בכל לב, עד שכל הדברים נעשים לו לטובה, כמו שהי' אצל ר"ע ונחום איש גמזו, כי מפני שהי' בוטח בו יתברך שיציל אותו כי הוא כל יכול,

וכן כתב הרמב"ם (מורה נבוכים פנ"א) וזה לשונו: "והנה נגלה אלי עיון נפלא מאד יסורו בו ספקות ויתגלו בו סודות אלקיות, והוא: כי כפי שיעור שכל בעל שכל תהיה ההשגחה בו. והאיש השלם בהשדו אשר לא יסור שכלו מהשם תמיד – תהיה ההשגחה בו תמיד. והאיש שלם – ההשגחה אשר תפנה מחשבתו מהשם קצת העתים, תהיה ההשגחה בו בעת חשבו בהשם לבד, ותסור ההשגחה ממנו בעת עסקו (בעניינים אחרים), ולא תסור ממנו אז כסורה ממי שלא ישכיל כלל, אבל תמעט ההשגחה ההיא, אחר שאין לאיש ההוא השלם בהשגתו בעת עסקו שכל בפועל. **ומפני זה יראה לי כי כל מי שתמצאהו רעה מרעות העולם מן הנביאים או מן החסידים השלמים – לא מצאהו הרעה ההיא רק בעת השכחה ההיא... והנה התאמת אצלי זאת האמונה ג"כ מדברי התורה:** אמר ית' 'הסתרתני פני מהם והיה לאכול ומצאהו רעות רבות וצרות, ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה'. **ומבואר שהסתרת פנים הזאת – אנהנו סיבתה ואנחנו עושים זה המסך המבדיל בינינו ובינו.**"

הדרך לשמור על קשר עם הקב"ה

ובאמת אנחנו עוסקים במשך כל היום בדברים שיכולים לקשר אותנו עם הבורא יתברך: לימוד תורת ה', ובפרט כשזוכרים שעוסקים בתורת ה', זה עצמו מקשר אותנו אליו יתברך, כל תפילה ותפילה, בין התפילות הקבועות, ובין תפילות פרטיות, בשפה שלנו, כל ברכה וברכה, כשזוכרים שעומדים ומברכים את ה', ואף כל מחשבה של אמונה ובטחון, כל זה מקשר אותנו אליו יתברך. ומחשבת "בטחון" לא צריכה להתעורר רק כשרואים חלחילה איזו צרה בפתח, שאז מתחזקים בבטחון שה' יושיענו וכו', "בטחון" זה עבודה של כל רגע, לחזור ולומר בפה, וכן לחזור ולחוש בלב, שרק הקב"ה ביכולתו לשמור עלינו, ושהכל בגזירת עליון, ושכוחו וגבורתו מלא עולם, ושהוא נוהג גם במידת הרחמים ומאריך אף וכו', כל הדברים הללו – אותם אנו יודעים בשכל, אולם צריכים לחזור עליהם שוב ושוב, כדי שנזכה לחוש אותם בכל עת. עצם המחשבה על ה' יתברך, לזכור שהוא נמצא כאן, שאנחנו עומדים לפניו, שהוא משגיח עלינו... עם המחשבות הללו נקשרים אליו, ויכולים לזכות בזכות זה לישועות גדולות שלא על פי דרך הטבע. אלא מאי? העולם בו אנו נמצאים מפריע מאד לזכירת ה', עולם השקר, עם כל הדמיונות, הדמיונות שעסקן פלוני יכול לעזור, ושפרנסת האברכים תלויה באיזה

פקיד ממשלתי, ושהצבא הוא ששומר עלינו [כלשון חלק מהעיתונות המכונית חרדית: "כוחותינו עשו..."], וכו' וכו', כל אלו מבלבלים אותנו ומסתירים בפנינו את האמת לאמתה שיש רק אחד שיכול לעשות לנו מטוב ועד רע ר"ל. אם פקיד פלוני לא עוזר לבני התורה, האם יש סיבה לכעוס כל כך? וכי לרגע תלינו את בטחוננו בו? הלא בסך הכל עשינו את ההשתדלות המוטלת עלינו [כל אחד לפי הוראת רבותיו], מה אכפת לנו איך בסוף הקב"ה יפרנס אותנו? הגאון רבי שלמה לוינשטיין שליט"א הביא רעיון נפלא על מה שאומרים בהלל "עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם" – שבדרך רמז יש כאן הסבר = מדוע אנשים עצבניים ולחוצים? כי הם חושבים שכסף וזהב זה מעשה ידי אדם, וחושבים שככל שיותר ירדפו אחרי הכסף כך ירוויחו, אך אינם מכירים בזה שהכל מאת ה' ומה שנגזר על האדם את זה ורק את זה הוא יקבל...

ואיך באמת יוצאים מכל הדמיונות הללו? יש לכך רק דרך אחת: לחשוב שוב ושוב על ה', לומר שוב ושוב פסוקים של בטחון, פסוקים של הודאה לה' על כל חסדיו, וכן פסוקים של שבה על כחו גבורותיו ונפלאותיו. וכפי שקבלנו מרבותינו שהחזרה על הידיעות הפשוטות בכחה לחזק אותנו שנחוש את הידיעות, וזה גם העניין לומר שוב ושוב את ה"ג' אני מאמין", [וכן זה גם עניין מצות סיפור יציאת מצרים]. חסידים אף רמזו זאת בפסוק "האמנתי כי אדבר" – זוכים לאמונה על ידי שמדברים דבורי אמונה, לחזור שוב ושוב על הידוע. ויתירה מזאת למדונו רבותינו שבעוד שבשאר העניינים יש להיזהר שלא לומר דבר שאינו בטוחו בלב, של יהיה פיו וליבו אינם שווין, הרי שבדבורי אמונה אדרבה ואדרבה, על ידי שאומרים דברי אמונה גם שעדיין לא זוכים לחוש את הדברים האלו בלב, ושעדיין היצר מחליש את האמונה, על ידי זה זוכים באמת לחוש את הדברים הללו.

הבוטח מעורר את רחמי האב

מלבד כל האמור, ישנה עוד סיבה מדוע הבוטח בה' יזכה לישועה, שכאשר יהודי בוטח בה' הוא מתחזק בהכרה שה' אוהב אותו, ושאונו בבחינת "בנים אתם לה' אלוקים", ושלכן ה' יתברך עושה לנו ישועות במדת הרחמים וכו', וכאשר יהודי מתחזק בזה אזי הוא מעורר את אהבת ה' אליו, ומתוך האהבה שהתעוררה הקב"ה נותן ליהודי הזה ישועה. יעזרנו ה' יתברך להתחזק בבטחון בו, ושנזכה לכל הישועות.

פניני מוסר ונקודות למחשבה

לאור תורת רבותינו

חז"ל על יצירתו של האדם, שמתוכה מבואר עניין הנקיות בהסתר פנים".

אם כן פעם שאנו זוכיעם לברך את הברכה הזאת, זה הזמן להתעורר להתפעל מנפלאות בריאת האדם, ולהודות ולשבח את כולם.

כמה גם עלינו להודות לבורא יתברך על שהכל אצלינו תקין, וכך אמר הגה"צ רבי דב יפה שליט"א (מובא בקובץ להבין ולהשכיל, קובץ יא עמ' פח): יש בני אדם שכליותיהם אינם פועלים היטב, וצריכים לשהות מספר פעמים בשבוע במשך

אמירת ברכת אשר יצר בהתלהבות כהלל

נשאל אותך קורא יקר: בשביל מה תיקנו חז"ל את ברכת אשר יצר? מסתבר שעל השאלה הזאת יענו הרבה: בכדי להודות על נקיות הגוף... אולם באמת הברכה הזאת נתקנה גם בכדי להודות ולשבח את הבורא יתברך על כל נפלאות גוף האדם, שכן בשעה שמתעוררת הודיה על פלא אחד מפלאי גוף האדם, זה ההזדמנות להודות ולהלל על כל פלאי הגוף. וכך כותב ה"ערוך השולחן" (סי' ו): "ולפיכך תקנהו

אי הכרה בכך שהוא "בן מלך" ושיש לו גם כלים שמיוחדים לו בכדי להתעלות בעבודת ה', וכבר הארכנו בזה פעמים אחרות שעם העונה יש צורך גם בהכרת ערך עצמו.

הדרך להינצל מחבלי משיח

האם יש דרך להינצל מחבלי משיח? לכאורה כבר "נגזרה הגזירה", ומה אפשר לעשות... אך כך כותב ה"חפץ חיים" זצ"ל (אגרות ומאמרים יג, כח): "אנו רואים שכל הסימונים והיעודים שנאמרו בחז"ל לפני ביאת משיח צדקנו, כמעט שנתקיימו כולם, ובלי ספק שימינו אלה המה עיקבתא דמשיחא, והצרות והמצוקות האלה נכללים בחז"ל בשם חבליו של משיח. והמה בבחינת חבלי לידה לאשה, שקודם הלידה היא סובלת הרבה מכאובים ויסורים, כמו כן קודם ביאת משיח צדקנו, צריכים להיות צרות ומצוקות, והמה נקראים חבלי משיח. ואף שלכאורה אין בידינו שום עצה ותחבולה, איך להינצל מהם, ומוכרחים אנו לכאורה לסובלם, אך כאשר נתבונן היטב בחז"ל נמצא עצה גם לזה, איך להנצל מעט מחבלי משיח, וזהו מה דאיתא בחז"ל (סנהדרין צח:): שאלו תלמידיו את רבי אליעזר, מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח? והשיב להם יעוסק בתורה ובגמ"ח. דהיינו שכשעוסק בשני הענינים האלה יחד, יש בכחם להציל את האדם מחבליו של משיח".

שעות – מחוברים למכונה העושה פעולת נקיון בגוף בכדי להוציא את הפסולת, כמה אם כן עלינו להודות לורא יתברך על שבכל אצלינו תקין, וכבר אמר אחד הגדולים שהיה מן הראוי לומר ברכת אשר יצר באותה התלהבות שאומרים הלל.

רעת מניעת הכרת ערך עצמו

האדמו"ר מפאסעצנא זצ"ל אומר ("צו וזרוז" אות כה): "מתחילת היה היצר צריך להתאמץ להביא את האיש לידי כפירה בדין ודין רחמנא לצלן, עד שיבגוד בשם אלוקי חס ושלום, ולא בנקל ולא תמיד עלתה לו זאת. ועתה התבוננתי וראיתי אנשים שאינם כופרים, והולכים בשרירות לבם, רק מפני האנכי שלהם שהוזל והופקר אצלם, ימות, יחיה, גן עדן, גיהנם, למי, להאנכי שלו. והאנכי הוזל והופקר אצלו, אוינו כדאי לטפל בו ולדאוג עבורו. אשר קרך בדרך, קרירות בכל, אף בעצמותו".

מהדברים הללו אנו למדים שגם ה"אטימות" בפני הכרת ערך עצמו, יכולה להביא חלילה לתוצאות דומות לאלה שמביאה כפירה רח"ל, כי כשיהודי מזלזל בעצמו מאד, הוא כלל לא רואה חשיבות לדאוג לעצמו גם ברוחניות, והוא לא דואג להתקדם בעבודת ה', אשר התוצאה של זה היא הליכה בשרירות ליבו, רח"ל. ראוי להדגיש שאין מדובר כאן על "ענוה" אלא על "זילזול" שכולל גם

לעילוי נשמת: קמליה בת מרדכי ז"ל נלב"ע ז' טבת

רודיקה בת יוסף ז"ל נלב"ע י"א טבת

העלון מופץ לעילוי נשמת: מיכאל בן רחל, מפרת בת ביתיה, רפאל בן זולאי, זלמן בן ביתיה, עמנואל בן יפה, מישאל בן בכמאל, ביתיה בת יפה, רוזה בת שרה, אוריאל בן שרה, מפרת בת בלור, משה בן שרה, מורדכי בן אורול, אליהו בן אורול, רפי אלקלאי בן שרה. **זכרונם לברכה.** **ת.נ.צ.ב.ה.**

צורת הפצת העלון השתנתה, ניתן לקבל אותו בכל חודש או בדוא"ל [בחינם], וכן דרך הדואר למי שישלם את עלות העלון והדואר בסך 2 ש"ח לגיליון חודשי (ניתן לשלוח 20 שקלים ל-10 חודשים וכדומה)

להצטרפות ניתן לפנות ל: 08-9743208, או לפקס: 15389743208, או ל: ת.ד. 4215 מודיעין עלית,

או בדוא"ל: Mabatye@gmail.com